

Calamiteiten Jaarverslag 2021 UMC Utrecht

Wat als iets anders gaat dan bedoeld?

Iedere dag zetten de medewerkers van het UMC Utrecht zich volop in om de beste patiëntenzorg te leveren. Ondanks deze inzet kan het voorkomen dat zich een onverwachte gebeurtenis voordoet waarbij de kwaliteit van zorg in het geding is en er ernstige schade bij een patiënt ontstaat. Het kan zelfs zo zijn dat een patiënt overlijdt. Als sprake is van een van deze gebeurtenissen, dan spreken we mogelijk over een calamiteit. Mogelijke calamiteiten worden door medewerkers van het UMC Utrecht aan de calamiteitencommissie gemeld. De calamiteitencommissie bespreekt deze interne meldingen en beoordeelt of al dan niet een melding aan de [Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd](#) (hierna: IGJ) moet worden gedaan.

Calamiteitencommissie

De calamiteitencommissie van het UMC Utrecht bestaat uit verpleegkundigen, medisch specialisten, een klinisch chemicus en een jurist. De commissie heeft een voorzitter en wordt ondersteund door een secretaris en procescoördinator. De commissie komt wekelijks bijeen om meldingen te bespreken en te bepalen of sprake is van een (mogelijke) calamiteit die bij de IGJ moet worden gemeld.

Patient Support

Goede opvang, begeleiding en nazorg bij een impactvolle gebeurtenis is voor patiënten en hun naasten cruciaal. Zowel voor het verwerkingsproces als voor het onderhouden en herstellen van het vertrouwen in onze zorg. Daarom biedt het patient support team patiënten en/of naasten van bij de IGJ gemelde mogelijke calamiteiten ondersteuning aan.

Peer support

Ook op medewerkers kan een incident grote invloed hebben. Vanuit de behoefte aan emotionele, informatieve of coachende ondersteuning na een

medisch incident is het peer support team opgericht. Na een incident wordt peer support aangeboden. In het UMC Utrecht zijn 82 collega's getraind om deze ondersteuning te bieden.

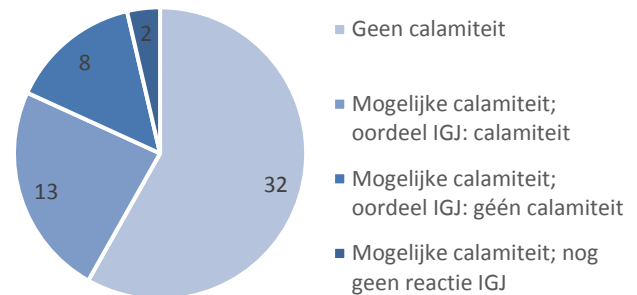
Calamiteit

Een calamiteit is een niet beoogde of onverwachte gebeurtenis die betrekking heeft op de kwaliteit van zorg en die tot de dood van een patiënt of een ernstig schadelijk gevolg voor de patiënt of cliënt heeft geleid – art. 1 Wkkgz.

Cijfers interne calamiteitsmeldingen

In 2021 heeft het UMC Utrecht 55 meldingen ontvangen, waarvan 23 aan de IGJ zijn gemeld.

Figuur 1. Aantal meldingen

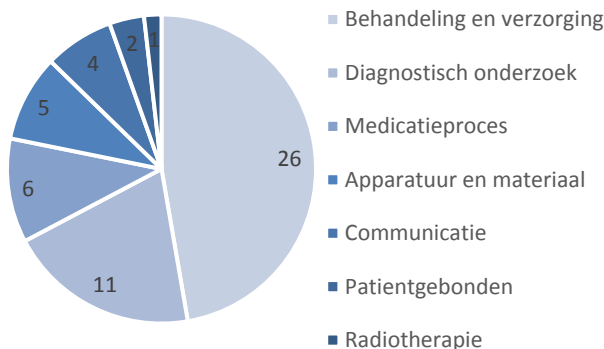

Op dit moment (27 juni 2022) heeft de IGJ 21 meldingen beoordeeld. De IGJ en de calamiteitencommissie waren eensluidend in hun oordeel: 13 van de gebeurtenissen werden gekwalificeerd als 'calamiteit' en 8 als 'geen calamiteit'. 2 onderzoeken zijn nog niet door de IGJ beoordeeld.

Type meldingen

De meldingen die in 2021 aan de calamiteitencommissie zijn gedaan, zijn onderverdeeld in 'type meldingen'. Het grootste aantal meldingen valt binnen de categorie 'behandeling en verzorging', gevolgd door 'diagnostisch onderzoek'.

Figuur 2. Type meldingen

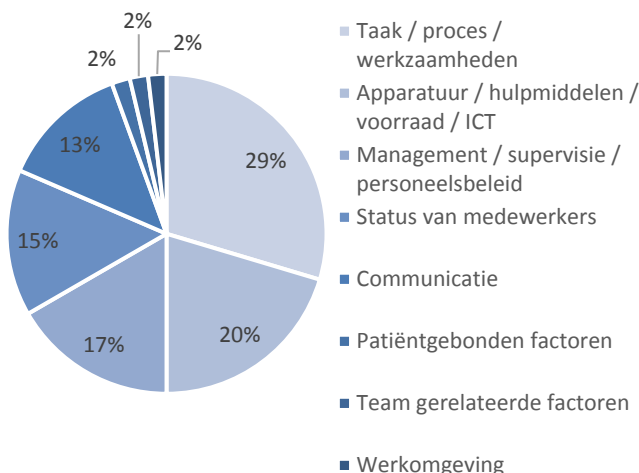
SIRE-onderzoek

Nadat een (mogelijke) calamiteit bij de IGJ is gemeld, starten twee medewerkers van het UMC Utrecht een SIRE-onderzoek (Systematische Incident Reconstructie en Evaluatie). Een medisch adviseur begeleidt het onderzoek. Doel van dit onderzoek is het achterhalen van basisoorzaken en formuleren van effectieve verbetermaatregelen om herhaling van het incident beogen te voorkomen. De verbetermaatregelen worden afgestemd met de afdelingsleiding. De onderzoekers bespreken het rapport met de leden van de calamiteitencommissie waarna de commissie het rapport vaststelt en met de raad van bestuur deelt. Daarna wordt een bestuurlijke brief aan de IGJ verstuurd en wordt het rapport gedeeld met de patiënt en/of zijn naasten.

Basisoorzaken

In de analyses van de SIRE-onderzoeken zijn de basisoorzaken van de gebeurtenis vastgesteld. Deze

Figuur 3. Categorieën basisoorzaken in %

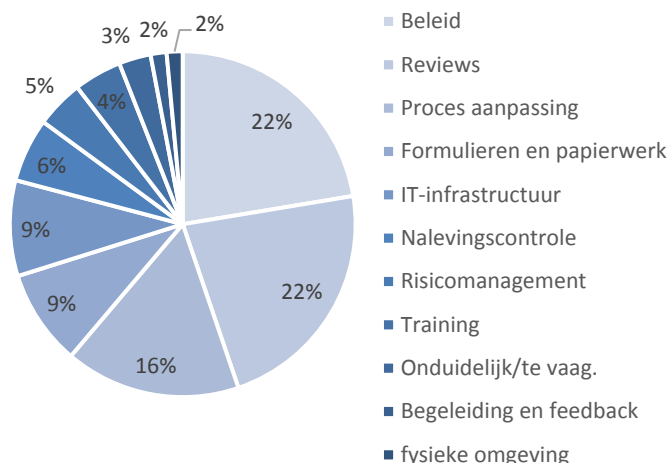
basisoorzaken zijn het uitgangspunt voor het opstellen van de verbetermaatregelen.

In totaal zijn in de 23 onderzoeken 54 basisoorzaken vastgesteld. In figuur 3 zijn de percentages per categorie weergegeven.

Verbetermaatregelen

In 2021 zijn 67 verbetermaatregelen voortgekomen uit de analyses in de 23 SIRE-onderzoeken. De verbetermaatregelen zijn onderverdeeld in categorieën. In figuur 4 zijn de percentages per categorie weergegeven.

Figuur 4. Categorieën verbetermaatregelen in %

Verbeteren in Vizier

Per 1 november 2021 neemt het UMC Utrecht deel aan 'Verbeteren in Vizier', de nieuwe werkwijze van de IGJ ten aanzien van het rapporteren over (mogelijke) calamiteiten. Voor alle meldingen van een (mogelijke) calamiteit die aan de IGJ worden gedaan, geldt dat enkel een samenvatting en de uit te voeren aanbevelingen met de IGJ worden gedeeld. De achterliggende gedachte is dat de IGJ de focus wil verschuiven naar de dialoog over leren en verbeteren na een (mogelijke) calamiteit. Daarom vraagt de IGJ een bestuurlijke reflectie. De IGJ zal vervolgens periodiek de deelnemende ziekenhuizen bezoeken om in gesprek te gaan over de wijze waarop is geleerd van (mogelijke) calamiteiten.